

5.5.2021

HELSINKI REGION INFOSHAREN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 2/2021

Aika	Keskiviikko 5.5.2021 klo 13-15
Paikka	Teams
Osallistujat	Kimmo Karhu, Helsinki, pj. Ari Jaakola, Helsinki Outi Hermans, Helsinki Hami Kekkonen, Helsinki Kaisa Voipio, Helsinki, siht. Jani Mattsson, Espoo Wilhelmiina Griep, Espoo (este) Minna Joensuu, Espoo Päivi Kiviniemi, Espoo Petri Lintunen, Espoo (este) Elina Parviainen, Vantaa Joonas Porola, Kauniainen Tuija Gustavsson, Kauniainen (este) Marja Pirttivaara, Sitra Pekka Koponen, Forum Virium Helsinki Timo Ruohomäki, Forum Virium Helsinki

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1 EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO

Hyväksyttiin edellisen, 8.2.2021 pidetyn kokouksen muistio. Muistio on julkaistu [HRI:n sivuilla](#).

2 MUUTOKSET OHJAUSRYHMÄN KOKOONPANOSSA

HRI-tiimin esihenkilö ja HRI:n ohjausryhmän puheenjohtaja, Helsingin kaupungin tiedolla johtamisen päällikkö Kimmo Karhu vaihtaa työnantajaa kesällä. Sovittiin, että Kimmo Karhun seuraajasta tulee HRI:n ohjausryhmän uusi puheenjohtaja. Seuraaja ei ole vielä tiedossa. Asia päätetään ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa, johon myös uusi puheenjohtaja osallistuu.

5.5.2021

3 VUODEN 2021 TOIMENPITEIDEN JA BUDJETIN TOTEUMA

Käytiin läpi kevään 2021 toimenpiteiden ja budjetin toteuma. Viimeaikaisia data-avauksia ovat [Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin ostot](#); HSY:n [pk-seudun hiilinieluselitys](#), [Uudenmaan ilmansaastepitoisuudet](#) ja [vesihuollon toiminta-alue](#); Vantaan [kaupunginmuseon aineistot](#) ja [asukasbarometrin vastaukset](#); Helsingin [ulkoliikuntapaikkojen laitteiden käyttöasteet](#) ja [osallistavan budjetoinnin äänestystulokset](#); Espoon [autoliikennemäärät paikkatietona](#); ja Kauniaisten avoimessa WMS-paikkatietorajapinnassa olevat aineistot [ortoilmakuvista](#), [opaskartasta](#) ja [ajantasa-asemakaavasta](#). HUS julkaisi helmikuussa neljästi vuodessa päivitettävän ostodatansa, ja datan metatietokuvaus lisättiin myös HRI:hin. HUS on kahdeksas organisaatio, jonka avointa dataa on kuvattu HRI-palvelussa.

Työn alla olevia avauksia ovat mm. Helsingin ja Vantaan autoliikennemäärät, Helsingin liikuntapaikkojen kävijämäärät, työväenopiston kurssitiedot sekä lisää Kauniaisten paikkatietoaineistoja. Työn alla on lisäksi ohjeistus kyselyaineistojen julkaisemiseen avoimena datana, ja sen tiimoilta HRI tapaa Helsingin kaupungin tietosuojavastaavan. Tarkoituksena on laatia ohjeistus tai tarkastuslista asioista, joihin tulee kyselyaineistoja avattaessa kiinnittää huomiota, jotta kukaan vastaaja ei tule tunnistetuksi. Ajatus ohjeistuksesta koettiin ohjausryhmässä hyvänä ja tarpeellisenä.

HRI:n järjestämiä kehittäjätapoja on kevään kuluessa jatkettu verkkotapaamisina. Tapaamia on keväällä 2021 yhteensä kolme: helmikuussa aiheena olivat [Vantaan ja Helsingin kaupunginarkistojen aarteet](#), huhtikuussa [opetettiin paikkatietoa vasta-alkajille ja tehtiin itse kartat](#), ja toukokuussa järjestetään paikkatiedon ammattilaisille ideointityöpaja Helsingin ja HSY:n avoimiin paikkatietoihin liittyen. Verkkoon siirtymisen myötä kehittäjätapojen osallistujamäärät ovat nousseet (esim. huhtikuun tapahtumassa oli paikalla parhaimmillaan 75 osallistujaa), ja ainakin osa tulevista kehittäjätapoista tullaan järjestämään verkossa myös koronapandemian hiivuttua. Syksyn kehittäjätapoja suunnitellaan jo kevään tapahtumien palautelomakkeiden kautta tulleiden toiveiden sekä muiden ideoiden pohjalta. Yhden tapaamisen teemana voisi olla ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät datat, ja toiseksi on ehdotettu väestöön liittyviä aineistoja. Kokouksessa sovittiin järjestää palaveri väestöteemaiseen kehittäjätapojen liittyen.

5.5.2021

Keväällä on järjestetty lisäksi datan avaamisen koulutuksia kaupunkien työntekijöille. Neljään koulutusaamupäivään osallistui yhteensä n. 35 kaupunkien ja HSY:n työntekijää. Koulutuksia jatketaan syksyllä verkkototeutuksina, mutta niitä kehitetään kesän aikana keväällä saadun palautteen perusteella. Keväällä julkaistiin myös Soforcastin [avoimeen dataan liittyvä podcast-jakso](#), jossa Hami Kekkonen vieraili.

GeoForum Summit (ent. Paikkatietomarkkinat) järjestettäneen 8.-9.11., ja HRI osallistuu messuille omalla osastolla. Korkeakouluysteistyötä tehdään vielä kevätkaudella vierailuluennoilla Helsingin yliopiston paikkatietokurssille sekä Laurean ammattikorkeakoulun tutkimustaidot-kurssille. Kurssiyhteistyö Metropolia-ammattikorkeakoulun kanssa jatkuu syksyllä, ja Forum Virium Helsinki on myös mukana kurssiyhteistyössä. Metropolian kurssiyhteistyötä jatketaan mahdollisesti samalla datalla kuin viime vuonna, eli uimavesien lämpötiladatalta. Kokouksessa keskusteltiin lyhyesti kurssiyhteistyöstä ja tuotiin esiin, että siinä voitaisiin uimavesidatan kohdalla korostaa datan reaaliaikaisuutta. Lisäksi ehdotettiin tuleviksi yhteistyöaihioiksi kaupunkimallien hyödyntämistä esim. pelikehityksen kursseilla sekä kaupungin päätösten hakuun nykyistä paremman sovelluksen kehittämistä.

HRI järjesti kymmenvuotisjuhlavuotensa kunniaksi datan hyödyntäjiä esiin nostavan [sovellusäänestyksen](#). Äänestysaikaa oli 18.3.-30.4. ja [mielenkiintoisimmaksi](#) sovellukseksi äänestettiin Juuso Lehtisen tekemä [Helsinki ennen ja nyt](#). Toiselle sijalle sijoittui Heidi Enhon [HExcelligent-visualisointiblogi](#) ja kolmanneksi Fresh Bitsin [Kartasto-sovellus](#). Kolmen parhaiten menestyneen sovelluksen tekijät on kutsuttu HRI:n 10-vuotisjuhlaan pitämään lyhyet puheenvuorot.

Hri.fi:ssä on julkaistu alkuvuoden aikana 9 artikkelia, joista osa on lyhyempiä kehittäjätapaaamisen kutsujuttuja ja osa pidempiä artikkeleita. Sivuston kävijämäärät jatkavat hienoista nousuaan.

Avoimen datan kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä on tehty kevään mittaan. Alueellisten dataportaalien teknisen ylläpidon kilpailutus valmisteltiin yhdessä Tampereen, Oulun ja Lounaistiedon dataportaalien kanssa. Kilpailutuksen määräpäivä on 17.5. ja mahdollinen toimittajavaihdos tapahtuu syyskuun alussa edellisen sopimuksen päätyttyä. Seuraava kuntien ja valtion yhteinen avoimen datan palaveri järjestetään 17.6. HRI osallistuu myös EU:n open data maturity -kyselyn Suomen vastausten toimittamiseen.

5.5.2021

Käytiin läpi alkuvuodesta tehdystä [käyttäjäkyselystä nousseita teemoja](#). Kyselyyn saatiin 29 vastausta. Kyselyn perusteella vastaajat olivat hyödyntäneet HRI:n datakategorioista eniten kartat ja paikkatieto -, väestö-, liikenne ja matkailu - sekä asuminen-kategorioihin liittyviä aineistoja. Käytetyimpiä formaatteja olivat paikkatietoformaatit (SHP ja WFS/WMS API), taulukkotiedostot (Excel/CSV) sekä kuvatiedostot. Vastaajat toivoivat HRI:ltä lisää viestintää ja koulutuksia, rajapintojen yhtenäistämistä sekä parempaa datan laatua ja selkeämpiä paluukanavia dataa koskevia muokkaustoivomuksia varten. Vastaajat esittivät myös datatoiveita esim. pk-seudun joukkoliikennekaistoista, reaaliaikaisesta liikenteen seurannasta, pyöräilyyn liittyvistä aineistoista, ylläpitoluokista talvella, liikennemerkkiaineistoista sekä historiallisista eri tason aluejaoista. Näistä aineistoista esimerkiksi reaaliaikaista liikenteen seuranta ja liikennemerkkiaineistoa edistetään Forum Virium Helsingillä kokeiluin, mutta varsinaista avointa dataa ei ole vielä tarjota.

HRI on saanut datatoiveita myös koronapandemiaan liittyvien tietojen (esim. tartuntamäärät) julkaisemiseen avoimena datana. Koronaan liittyvää dataa on avattu mm. [Lontoossa](#). Sovittiin lähteä edistämään koronadata-julkaisua pks-yhteisenä ja yhtenäisenä. Kooste voisi kiinnostaa opiskelu- ja tutkimusmielessä ja edistää varautumista tuleviin pandemioihin.

Vuoden 2021 budjetista on kokoukseen mennessä käytetty 9 418 euroa (15,7 %). Rahaa on kulunut hri.fi:n tekniseen ylläpitoon ja pilvipalvelun ylläpitoon sekä viestintätoimenpiteisiin.

4 HRI 10 VUOTTA -JUHLASEMINAARIN IDEOINTI

hri.fi-sivuston julkaisemisesta tuli 18.3.2021 kuluneeksi kymmenen vuotta, ja sen juhlistamiseksi on päätetty pitää seminaari. Juhlaseminaari pidetään koronatilanteen vuoksi vasta syksyllä, näillä näkymin to 11.11.2021. Seminaari pidetään koronatilanteen niin salliessa Helsingin kaupungintalon juhlasalissa, mutta seminaaria suunniteltaessa varaudutaan myös siihen, että se pidetään verkossa.

HRI:n väki oli jo hieman ideoinut seminaarin rakennetta ja sisältöä yhteistyössä Forum Viriumin kanssa. Käytiin läpi suunnitelmat seminaarista ja keskusteltiin ja ideoitiin yhdessä mm. mahdollisia puhujia. Ideoita käytetään pohjana seminaarin tarkemman ohjelman suunnittelussa.

5.5.2021

10-vuotisjuhlien suunnitteluun käytettiin kokouksessa runsaasti aikaa ja ideat ja puhujaehdotukset kerättiin [Flinga-alustalle](#). Tapahtuma voisi yhdistää mennyttä, nykyisyyttä ja tulevaa, painottuen viimeiseen. Tarkastelussa voisi olla myös eri tasot kaupungeista valtio- ja EU-tasoon. Keskustelussa ehdotettiin myös megatrendien ja avoimen datan yhteyksien käsittelyä, maailman ilmiöiden kuten sananvapauden kaventumisen ilmiön käsittelyä sekä kuntalaisten äänen nostamista esiin julkiseen tietoon liittyen (kuntalaisten osallistaminen). Pohdittiin myös keinoja juhlien osallistujien osallistamiseen. Ehdotukset sisälsivät erilaisia kyselyjä sekä etukäteen että paikan päällä, sekä verkostoitumishetkiä livenä tai virtuaalisesti huoneissa. Muistoja HRI:stä voisi kerätä kyselyn ja sieltä saatavien sitaattien avulla, tai sitten itse juhlassa "aikajanalla" johon osallistuja voisi sijoittaa itsensä ja kohtaamisensa HRI:n kanssa. Jäätä voisi pyrkiä murtamaan ajatusleikeillä, esim. [tulevaisuuden viisi ensimmäistä minuuttia](#) -leikillä ajatuksella: jos data x avattaisiin, mitä tekisit ensin? Tai ajatusleikillä siitä, jos avointa dataa ei lainkaan olisi, niin minkä datan osallistajat haluaisivat ensimmäisenä avoimeksi.

5 AJANKOHTAISET ASIAT JA TAPAHTUMAT

Käytiin lyhyesti läpi ajankohtaiset asiat ja tapahtumat. HRI:n seuraava [kehittäjätapaminen](#) järjestetään torstaina 27.5. klo 15-18. Tapahtuman aiheena on pääkaupunkiseudun avoin paikkatieto -ideointityöpaja.

VM:n Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen seuraavat tilaisuudet ovat 12.5. Julkisen hallinnon tarkennetut API-linjaukset ja 26.5. Hankkeen tilannekatsaus.

Edellisessä HRI:n ohjausryhmän kokouksessa sovittiin, että HRI-tiimi selvittää ne tahot, joiden kautta EU:n avoimen datan direktiiviä ja sen kansallista toimeenpanoa voi seurata. Direktiivistä löytää tietoa esimerkiksi Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hankkeen [sivuilta](#) sekä hankkeen [Trellossa](#). Direktiivin kansallista täytäntöönpanoa voi seurata [eduskunnan sivuilta](#). Lyhyt englanninkielinen tiivistelmä avoimen datan direktiivistä löytyy [täältä](#). Arvokkaiden tietoineistojen listan status päivittyy [tälle sivulle](#).

EU järjestää [avoimen datan päivät](#) 23.-25.11.2021 verkossa. HRI-tiimi osallistuu päiville.

6 MAHDOLLISET MUUT ASIAT

5.5.2021

Kehittäjätapauksia järjestettiin pitkään Helsinki Loves Developers -brändillä. Viime syksynä se muutettiin HRI Loves Developersiksi. Keskusteltiin lyhyesti siitä, mikä olisi hyvä nimi tai brändi kehittäjätapauksille vai tarvitaanko sitä edes. Keskustelussa peräänkuulutettiin sitä, että nimi kuvastaisi tapaamisten luonnetta: kaikki tapaamiset eivät ole ensisijaisesti koodareille tarkoitettuja vaan yleisemmin datan hyödyntämisestä kiinnostuneille. Nimeksi ehdotettiin "open data user group". Ehdotettiin myös, että ideoita kehittäjätapauksien nimeksi voisi kerätä joukkoistamalla HRI:n 10-vuotisjuhlissa.

Ohjausryhmän jäsen Outi Hermans vaihtaa ainakin vuodeksi työpaikkaa. Samalla hän luopuu paikastaan ohjausryhmässä täksi ajaksi.

7 SEURAAVA KOKOUS

Ma 17.5. klo 13-15 oli tarkoitus pitää ohjausryhmän datanavausworkshop. EU:n avoimen datan direktiivin velvoittamat arvokkaat tietoaisteistot eivät kuitenkaan ole vielä tiedossa. Päätettiin jatkaa kyseisenä ajankohtana HRI:n 10-vuotisjuhlien suunnittelua.

Seuraava ohjausryhmän kokous pidetään syksyllä 2021. Päätettiin tehdä ohjausryhmän syksyn kokouksien (2 kpl, syys- ja marras/joulukuu) ajankohdista Doodle-kysely.